

מאמר

וידבר גו' זאת חוקת – ה'תשל"ח

מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבנ"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור לש"פ חוקת, יו"ד תמוז, ה'תשע"ח

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושמונה לבריאה

לזכות

החתן הרה"ת ר' שלום והכלה מרת הינדא שיחיו לאזאר

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת

ז' תמוז, ה'תשע"ח

נדפס על ידי ולזכות הוריהם

הרה"ת הרב ר' שלמה דובער פינחס וזוגתו מרת חנה שיחיו לאזאר

הרה"ת ר' אשר וזוגתו מרת רינה שיחיו פרקש

ולזכות זקניהם

הרה"ת ר' משה וזוגתו מרת העניא יהודית שיחיו לאזאר

הרה"ג הרה"ח יקותיאל וזוגתו מרת רחל שיחיו פרקש

הרה"ת ר' אליעזר חיים וזוגתו מרת רבקה בתי' שיחיו לפידות

ב

בי"ה. ז' מני"א תשט"ז
ברוקלין

הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה' ישכר דובער שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מדי' מני"א:

לפלא, וגם מצער, מה שכותב אשר אין מקום לקבל עוד תלמידות, אף שבאים הם בבקשה להתקבל. כי מובן שבכגון דא יש לנצל את העת רצון של הורי הנערות וגם של הנערות. ושאלת המקום בודאי יש למצוא פתרון. ובפרט שימי הקיץ עתה, ורוב היום נמצאים בין כך ובין כך לא בחדר. ואם אפילו תהי' איזה הוצאה נוספת בזה — כדאית היא, וביחוד, שיש לקוות שחלק מתלמידות ימי החופש תשארנה ללמוד במוסד גם אחרי כן, ועיי'ז יסתפחו למחנה אנ"ש, ואפשר גם משפחותיהם, וקי"ל,

ושולח הנני מכתבי זה במהיר, ואפשר עדיין יתקנו את הנ"ל במילואו.
והשי"ת יצליחם.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
א. קווינט, מזכיר

ב

מצילום האגרת. נדפסה ב"היכל מנחם" ח"ב ע' קמז ואילך. קובץ פלפולים — צרפת-פרצת, ח"ה (יור"די"א שבט תשע"א) ע' תכ.

מוה' ישכר דובער: גורעוויטש, פאריז. אגרות נוספות אליו — לעיל אגרת הקודמת, ובהנסמן בהערות שם.

שיש לקוות שחלק .. תשארנה .. גם אחרי כן: ראה גם לעיל שם, ובהנסמן בהערות שם.

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ חוקת, יו"ד תמוז הבעל"ט, הננו מוציאים לאור (בהוצאה חדשה ומתוקנת) מאמר ד"ה וידבר גו' זאת חוקת שנאמר בהתוועדות מוצאי ש"ק פ' חוקת, יו"ד תמוז ה'תשל"ח (לפני ארבעים שנה), הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

מוצאי ש"ק ג' תמוז, ה'תשע"ח,
ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2018 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5778 • 2018

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

הוספה

א

בי"ה. יז' אייר תשי"ד
ברוקלין

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה"ר ישכר דוב שי

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבו מיום ו' לאחר הפסק הארוך, בו כותב אודות מצב הדברים בבית רבקה, וחבל שאין מתאמצים במרץ הראוי להגדיל מספר התלמידות, והרי ידוע הפתגם פסק דין רבותינו הק', אשר חזקה לתעמולה שאינה חוזרת ריקם, ובודאי אף כי בפורמט יותר קטן, יש לעשות בזה גם לאחר התחלת הזמן. והעיקר להתחיל תומ"י בתעמולה – (פּראָפּאָגאַנדע) בנוגע לימי החפש דזמן הקיץ, שאז כמו שכותב במכתבו יש תקוה שבהשתדלות המתאימה ישאר חלק מהמבקרות בזמן הוואקאנס בתור תלמידות תמידיות. והוא נוסף ע"ז שהתעמולה בפ"ע ענין הוא, כיון שאומרים דברי התעוררות בעניני תורה ומצות וכו'. והשי"ת יצליח את כל העובדים והמשתתפים בהנ"ל.

הפ"נ שלו אקרא בעת רצון על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבגי"מ זי"ע, והשי"ת ימלא ימי הריונה של זוגתו תחי' כשורה ובנקל ותלד זחוי"ק בעתה ובזמנה כשורה ובקל.

בברכה – המחכה לבשו"ט

מ. שניאורסאהן

א

מצילום האגרת. נדפסה בתשורה (סגל, תשנ"ט).
מוה"ר ישכר דוב: גורעוויטש, פאריז. מנהל ביה"ס בית רבקה בצרפת. אגרות נוספות אליו – אג"ק חכ"ו אגרת ט'שט, ובהנסמן בהערות שם. לקמן אגרת הבאה.
הפתגם .. רבותינו הק', אשר חזקה לתעמולה שאינה חוזרת ריקם: ראה אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ב אגרת תסו (ע' רכו). ח"ד אגרת תתקסו (ע' רד – נעתק ב"היום יום" יב תשרי). ובכ"מ.

יש תקוה .. ישאר חלק .. בתור תלמידות תמידיות: ראה גם אג"ק ח"ז אגרת ב'קעט (אליו).
ח"ט אגרת ב'תרמא. ב'תתקו (אליו). לקמן שם.

תוכן המאמר

ג' הענינים דחקיקה (בלוחות) כתיבה (בס"ת) ואמירה (תושבע"פ) – זאת (תושבע"פ) חוקת (לוחות) התורה (תושב"כ) – ענינם בספירות: כתר (עולמות הא"ס), אצילות, ועולמות בי"ע. ודוגמתם באדם (מבשרי אחזה אלקה): אותיות שבעצם הנפש (שמלאה אותיות), אותיות המחשבה והדיבור, ועד כפי שהדיבור פועל בעולם.

העבודה בזה – להעלות כל הענינים לבחי' החקיקה, ולהמשיך משם עד למטה, כמודגש בפרטי הענינים דפּרה אדומה.
ועי"ז נעשית עלי' לדרגא שלמעלה גם מבחי' החקיקה – עלי' מבחי' האותיות שנקראים כלים לבחי' האור, ועד לבחי' העצמות ממש, לאשתאבא בגופא דמלכא.

חוקים, אלא אפילו בנוגע למצוות שנקראים עדות או משפטים, שעושה אותם ללא הרהור כו' (ועד שלא צריך לצוותו על זה), דכיון שהקב"ה קדשנו במצותיו וצונו, עושה זאת באופן שהריני מוכן ומזומן כו'. וענין זה מעורר ופועל אצלו ומקשר אותו עם אותיות החקיקה כפי שהם בעצם הנפש, ומקשר גם את עבודתו בקיום המצוות בדברים גשמיים ע"פ הציווי וההוראה שע"י לימוד התורה (דגדול לימוד שמביא לידי מעשה⁹⁵) עם בחי' אותיות החקיקה שבתורה. ועד שמבחי' האותיות שהם הכלים שעל ידם נעשה גילוי האור (אתא בוקר), מתעלה למעלה יותר — לבחי' העצמות. ועי"ז נשלמת תכלית הכוונה דירידת הנשמה למטה שהיא צורך עלי', כיון שעד אז הכל הוא בבחי' הכלים⁹⁶, וע"י הירידה למטה זוכים לבחי' האור⁹⁷, ועד לאשתאבא בגופא דמלכא⁹⁸, שנעשים חד (איין זאך) עם גופא דמלכא, כהפירוש בזה שקאי על עצמות ומהות כו'⁹⁹.

וזהו זאת חוקת גו' ויקחו אליך פרה אדומה, שלוקחים דוקא מעניני עוה"ז התחתון, ומכל הענינים שבעולם, הן מדומם הן מצומח הן מחי, וגם האדם העובד כפי שהוא נשמה בגוף דוקא, שאז נעשית העבודה בשלימותה, ופועלת תכלית השלימות, שמתהפכים הענינים הבלתי רצויים, אתהפכא חשוכא לנהורא ומרירו למיתקא¹⁰⁰, ונעשה ענין החיים ומחי' חיים¹⁰¹ באמיתיות, שזהו כשאין בהם שום שינוי, כפי שיהי' בקרוב ממש בביאת משיח צדקנו, והקיצו ורננו שוכני עפר¹⁰², והוא — בעל הגאולה — בתוכם, ובעגלא דידן.

בס"ד. מוצאי ש"פ חוקת, יו"ד תמוז, ה'תשל"ח

(הנחה בלתי מוגה)

וידבר הוי' אל משה ואל אהרן לאמר זאת חוקת התורה אשר צוה הוי' לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה וגו'. וידוע הדיוק בזה מרבותינו נשיאינו [בלקו"ת¹ ובדרושי הנשיאים שלאח"ז² עד לדרושי נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר³], מש"נ כאן ב"פ שם הוי' (וידבר הוי' גו' אשר צוה הוי'), וגם כללות הענין נכפל, שלאחרי שכבר נאמר זאת חוקת התורה אשר צוה הוי' לאמר, חוזר וכופל דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה וגו'.

גם ידוע הדיוק⁴ שנאמר הלשון זאת חוקת התורה, ולא זאת חוקת הפרה (ע"ד מ"ש⁵ זאת חוקת הפסח), שמזה מובן שזוהי חוקה בתורה גופא, ובלשון רבותינו נשיאינו, שזהו ע"ד מ"ש⁶ חוקות שמים וארץ, שפירושו הנהגות שמים וארץ, החל מהענין העיקרי בהנהגת השמים והארץ שהיא באופן דלא ישבותו⁷, ועד"ז היא הנהגת (חוקת) התורה, שיש בה ענינים שהם באופן של חוקה שלא שייך בה שינוי מצד השכל, כמאמר חוקה חקקתי גזירה גזרתיו⁸ אין לך רשות להרהר אחרי⁹, והיינו, שהשכל שהוא בעל שינויים, יכול לפעול שינוי בהרהור עכ"פ (אע"פ שלא יבוא לידי שינוי במעשה), ועז"נ אין לך רשות להרהר אחרי, אלא לקבל זאת באופן של גזירה גזרתי, שלא ניתנת לשינוי, לא שניתני¹⁰, באופן שלא ישבותו. וענין זה הוא בכללות התורה, דאף שיש בה (מלבד חוקים) גם עדות ומשפטים, ועד שלכאורה ענינה של התורה הוא חכמתכם

98) זח"א ריז, ב. וראה לקו"ת שם כו, ב.
99) סה"מ תרע"ח ע' שמב.
100) זח"א ד, א.
101) ראה יומא עא, א.
102) ישעי' כו, יט.

95) קידושין מ, ב.
96) ראה עץ חיים שער כח (שער העיבורים) פ"א.
97) לקו"ת פ' ראה כו, סע"ג ואילך. סה"מ תרע"ח ע' שלו ואילך. תרפ"ו ע' שכד ואילך.

תקס"ה שם ע' תערב. סה"מ תרפ"א שם.
6) בא יב, מג.
7) לקו"ת שם נז, סע"ב. אוה"ת פרשתנו ס"ע תשטו ואילך.
8) ירמ' לג, כה (ובמצו"ד).
9) נח ח, כב.
10) תנחומא פרשתנו ג. שם ח. במדב"ר ריש פרשתנו.
11) רש"י ריש פרשתנו — מיומא סז, ב.
12) מלאכי ג, ו.

1) פרשתנו יט, א-ב.
2) ריש פרשתנו. שם נז, ג. וראה גם מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"ב ע' תרפ.
3) אוה"ת פרשתנו הוספות ע' 12. ע' 14.
ס"ע 22 ואילך. סה"מ תרל"ג ח"א ע' קעה.
תרנ"ה ע' קלא. המשך תערוב"ב ח"א ע' מא (בהוצאה החדשה — ע' נד). סה"מ תרע"ח ס"ע רד. עטר"ת ע' שיג.
4) סה"מ תרפ"א ע' קצט.
5) לקו"ת ריש פרשתנו. מאמרי אדה"ז

שבעצם הנפש, הרי זה באופן שבעצם הנפש גופא ישנו ענין האותיות — כפי ששייך לחלק ענינים בעצם הנפש, ע"ד שמחלקים בענין הספירות, כמבואר בלקו"ת⁸⁷ בענין עתיק שהוא הבחי' היותר אחרונה (כמו אות תי"ו⁸⁸ שהיא האחרונה שבכל האותיות) בא"ס ב"ה (רישא דלא אתיידע), כאילו נאמר שהוא בחי' מלכות שבמלכות כו'⁸⁹ — כפי ששייך לומר בחי' התחתונה באור א"ס, אע"פ שהוא אחדות האמיתית. וע"ד שמצינו בנוגע לספירת הכתר, שאע"ג דאיהו אור קדמון אור צח ואור מצוחצח, אוכם הוא כו'⁹⁰ (לגבי הא"ס). ועד"ז בנוגע לעולמות, שגם לאחרי שמעלים את העוה"ז התחתון שיהי' אצלו במצב ודרגת עולם האצילות, ולמעלה יותר, בדרגת עולמות הא"ס, שלכאורה זהו תכלית השלימות בעבודה לעשות לו ית' דירה בתחתונים⁹¹ — הרי גם בנוגע לדרגא שנקראת אין סוף, מבואר בלקו"ת⁹² שהתואר אין סוף שייך לומר רק על האור, אבל לא על העצמות, שבו לא שייך כלל התואר דאין סוף, להיותו למעלה מכל הגדר דתחילה וסוף ואין סוף, גבול ובלי גבול. וכללות הענין בזה, שכל הענינים שבסדר השתלשלות, ולמעלה ולמטה מזה, שנחלקים בכללות לשלשה, עולמות ביי"ע, עולם האצילות ועולמות הא"ס — הרי גם עולמות הא"ס נקראים בשם עולם, ויש בהם ציור ואותיות כו', שזהו"ע של המשכות וגילויים, שנקראים בשם אותיות, שענינם (בכל הדוגמאות הנ"ל, הן בהמשל והן בהנמשל) הו"ע הכלים, שהרי אותיות הם מלשון אתא בוקר⁹³, שעל ידם מתגלה האור (בוקר, שהו"ע היום והאור). אך ע"י כל ענינים אלו מגיעים אל העצם של המהווה ומחי' ומקיים כל עניני עולמות אלו לכל הדרגות שלהם, ועד שנקרא דירה לו ית', כמבואר בארוכה בכ"מ⁹⁴ שבדירה נמצא הדר בה בכל עצמותו ומהותו ונמצא שם בגלוי.

ח) וענין זה נעשה ע"י העבודה דבחוקותי תלכו, שמקיים המצוות באופן של חקיקה, שאין לך רשות להרהר אחרי', שלא שייך אצלו הוה אמינא אחרת או שינוי כו' — לא רק בנוגע למצוות שנקראים

(87) ויקרא נג, טע"ב.
 (88) זח"ג קכח, ב (אדרא רבא).
 (89) עץ חיים שער מב (שער דרושי אבי"ע) פ"א.
 (90) תקו"ז ת"ע (קלה, ריש ע"ב).
 (91) ראה תנחומא נשא טז. תניא פל"ו.
 (92) פקודי ז, ב.
 (93) ישע"י כא, יב. תו"א יתרו שם. ובכ"מ.
 (94) מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ה ח"א ע' תפט (ועם הגהות אוה"ת שה"ש ח"ב ע' תרפ). אוה"ת בלק ע' תתקצו. תרל"ה ח"ב ריש ע' שנג. המשך תרס"ו ע' ה. סה"מ תרס"ט ע' קס. תרע"ח ע' קצג.

ובינתכס¹³, וכמבואר בקבלה וחסידות שאורייתא מחכמה נפקת¹⁴, הנה אדרבה, זאת חוקת התורה, שענין התורה וענין עיקרי בתורה הו"ע החוקה, שהיא למעלה מהחכמה, ועד לאופן שלא בערך, שלכן אין לך רשות להרהר אחרי', היינו, שאין מקום ורשות כלל שתהי' איזה שייכות לענין של הבנה והשגה. וזהו שמבואר בכ"מ בחסידות¹⁵ שכל עניני התורה, גם אלו שהם בסוג של עדות ומשפטים (גם מצוות שכליות), צריך לקיימם באופן של חוקה, גזירה גזרתי, ועד שענין זה נקבע באופן גלוי בברכת המצוות, שקיום המצוה הוא בגלל שקדשנו במצותיו וצונו, היינו, שזהו רצון העליון שלמעלה אפילו מחכמה העליונה, ונוסח זה אומרים בברכת כל המצוות כולם. וענין זה (חוקת התורה) מתבטא בציווי ויקחו אליך פרה אדומה תמימה וגו', כדלקמן.

י"ש עוד דיוקים בפרשה זו, החל מהדיוק בתיבת חוקה שיש בה כמה פירושים [וכיון שכל הפירושים הם באותה תיבה, הרי מובן¹⁶ שיש שייכות ביניהם, ועד שנעשים ענין אחד], שנוסף על ענין החוקים, הרי זה גם מלשון חקיקה¹⁷ (כהלשון חוקה חקקתי), והיינו, שאין זה באופן של כתיבה, ועאכו"כ לא באופן של אמירה, אלא באופן של חקיקה דוקא. וענין זה קשור גם עם האמור לעיל בענין דלא שנית, כמובן גם בפשטות, שבאותיות הכתיבה שנעשים ע"י שמחברים שני דברים, הדיו עם הקלף, הרי כשם שחיברו אותם, יכולים גם להפרידם. משא"כ כשחוקקים אותיות או איזה ענין באבן טוב וכיו"ב, לא שייך שינוי בענין הנחקק אלא ביחד עם שינוי באבן טוב, וכאשר האבן טוב הוא באופן דלא שנית, נעשה בדרך ממילא הענין דלא שנית בכל הענינים שנחקקים בו, והיינו, שאע"פ שלפנ"ז הי' מעמד ומצב של האבן טוב שאין בו חקיקה, הנה לאחרי שנחקק בו הרי זה נעשה ענין שהוא מיני' ובי', ביחד עם התכונה דלא שנית.

ג"ב צריך להבין מהו הענין דזאת חוקת התורה בנוגע לאדם, שהרי ע"פ מ"ש בהמשך הפרשה¹⁸ זאת התורה אדם, מובן, שכל האמור לעיל בענין זאת חוקת התורה, ישנו גם באדם, היינו, האדם שמקיים מצוות בכלל ומצות פרה אדומה במיוחד, שבה מתבטא הענין דזאת חוקת

(13) ואתחנן ד, ו.
 (14) זהר ח"ב טב, א. פה, א. קכא, א. ח"ג פא, א. פב, א. רסא, א. תניא אגה"ק ס"א (קב, ב). לקו"ת פרשתנו נז, ד.
 (15) סה"מ תרפ"א שם (ע' רטו). תרפ"ו ע' ג. תרפ"ז ע' רג. תרפ"ח ע' קנא. הי"ש ע' 57. ועוד.
 (16) ראה לקו"ש ח"ג ע' 896. ועוד.
 (17) לקו"ת ריש פרשתנו, נז, טע"ב. נט, ג. אוה"ת שם.
 (18) יט, יד. וראה זהר ח"ב קיז, ריש ע"ב. ח"ג כט, ב (ברע"מ). סה"מ תש"א ע' 99.

התורה. וגם צריך להבין מה שהענין דזאת חוקת התורה, וזאת התורה אדם, קשור עם הענין דויקחו אליך פרה וגו', שזהו ענין שנמצא דוקא בעוה"ז התחתון שאין תחתון למטה הימנו, ובאופן שכולל את כל ד' הדרגות דצח"מ¹⁹, החל ממין המדבר — האדם העובד, אלעזר הכהן [ושייך גם לכללות בני"י שלהם נאמר ויקחו אליך גו', שהרי כל עניני הפרה הם מתרומת הלשכה²⁰ שבה ניתנה מחצית השקל של כל אחד מישראל], וכן מין החי — הפרה אדומה, וכן מין הצומח — עץ ארו ואזוב ושני תולעת²¹, וכן מין הדומם — מים חיים²², ודוקא כפי שהם בעוה"ז התחתון שאין תחתון למטה הימנו, שלכן צריך גם האדם העובד (אלעזר הכהן) להיות במעמד ומצב שנשמתו היא בגופו, ופועלת פעולתה ע"י הגוף, ובאופן שלא מספיקה כוונת הדברים, ואפילו לא אמירה ולימוד ההלכות, אלא שלימות הענין היא דוקא כשבא במעשה בפועל, כמבואר בתניא²³ שהגוף ונה"ב וחלקו בעולם מתעלים ע"י עבודת נפש האלקית, כיון שבלעדם אי אפשר לנה"א למלא את עניניו. ומזה מובן שגם בעוה"ז התחתון נמשך הענין דלא שניתי שבחוקת התורה כו'.

(ב) **ויובן** ע"פ המבואר בדרושים החילוק שבין חקיקה לכתיבה ואמירה, ובהקדים, שאע"פ שבכללותם וברובם מבואר רק החילוק שבין חקיקה לכתיבה, נזכר בהם (ברמז עכ"פ) גם ענין האמירה, ובלשון הדרוש בלקו"ת²⁴, שממקור התורה שהיא בחי' אותיות החקיקה, נמשך לתורה שבכתב (כתיבה), וממנה לתושבע"פ, שענינה אמירה בפה. ומזה מובן, שג' ענינים אלו (חקיקה כתיבה ואמירה), ישנם הן בנוגע לאדם והן בנוגע לעולמות, ועאכו"כ בנוגע למקור ושרש כל אלה, דהיינו כפי שהענין הוא בספירות, כדלקמן.

(ג) **והענין** בזה, דהנה, מבואר בארוכה בדרושים (גם בדרושי חוקת)²⁵ שענין החקיקה בספירות הוא בספירת ה' הכתר ובעולמות הא"ס הקשורים עם ספירת ה' הכתר, שהיא למעלה מסדר ההשתלשלות, ועד שיש דעה²⁶ שאינה ממנין הספירות, ונקראת אין סוף, ובמילא לא שייך

(19) ראה לקו"ת פרשתנו נו, ד ואילך.
 (20) שקלים פ"ד מ"ב. רמב"ם הלי' שקלים חוקת נט, ריש ע"ד.
 (21) רפ"ד.
 (22) פרשתנו שם, ו.
 (23) שם, יז.
 (24) ריש פרשתנו, נו, סע"ב.
 (25) לקו"ת בחוקתי מו, סע"ב ואילך.
 (26) ראה עץ חיים שער מב (שער דרושי אבי"ע) פרק א. תו"א מג"א צא, ג. לקו"ת בחוקתי שם, ג. ביאורי הזהר לאדמו"ר הצ"צ ח"א ע' רעו ואילך.

היינו, שהמים צ"ל ממקור מים חיים שאינם מכזבים⁷⁷, שזהו"ע דלא שנית¹², אבל כפי שענין זה הוא בבחי' הדומם, שהרי מים הו"ע הדומם, וגם באופן שקשור עם כלי דוקא⁷⁸. ולאחרי נתינת האפר על המים חיים, נעשה ענין ההזאה באופן שפועל גם בעניני חוץ [כשם שכללות עבודת הפרה היא בחוץ⁷⁹], שאפילו ענין הקשור עם אבי אבות הטומאה, הנה בזה תהא טהרתו⁸⁰, וכדאייתא במדרש⁸¹ שעז"נ⁸² מי יתן טהור מטמא (היינו מהטמא גופא כו'), כגון אברהם מתרח (וכן שאר הדוגמאות שהובאו במדרש), היינו, שמתרח בא אברהם, שנקרא האדם הגדול בענקים⁸³, ועד שפעל גם על תרח שעשה תשובה, כמבואר במדרשי רז"ל⁸⁴ על הפסוק⁸⁵ ואתה תבוא אל אבותיך בשלום גו' בשיבה טובה.

(ז) **אך** עפ"ז צריך להבין מהו ענין העלי' למעלה גם מבחי' חוקה, דבשלמא בנוגע לתושבע"פ מובן שהעלי' היא לתושב"כ, ששם היא רק באופן שליכא מידי דלא רמיזי באורייתא⁶⁶, והרי די לחכימא ברמיזא⁸⁶, והיינו, שמעלה את כל עניני התושבע"פ למעמד ומצב כפי שהם לחכימא ברמיזא, שבאופן כזה הם אצלו בגלוי בתושבע"פ למטה, ויתירה מזה, שמעלה את כל עניני התומ"צ שיהיו אצלו באופן של חקיקה. אבל ממש"נ אם בחוקתי תלכו, מובן, שע"ז צריך להתוסף ענין של שכר כו'⁴⁷, ולכאורה, לאחרי שישנו כבר הענין דחוקה, איך שייך שלאח"ז תהי' עלי' לדרגא שלמעלה מבחי' החקיקה.

ויובן גם זה ע"פ הדוגמאות שלפנ"ד בנוגע לנפש האדם, שעז"נ מבשרי אחזה אלקה. דהנה, גם אותיות החקיקה לאמיתתם שהם האותיות

(77) פרה פ"ח מ"ט. רמב"ם שם פ"ו הי"ב.
 (78) ראה לקו"ת שם נח, ד: "מים הוא בחי' חכמה. אך מים חיים .. היינו המשכת ונביעת החכמה .. מבחי' הכתר שנק' מקור מים חיים .. ומים חיים אלו צ"ל אל כלי דוקא, היינו אותיות התורה, מס' ברכות מס' שבת, שהם כלים לאור א"ס ב"ה כו"ל. ואולי הם ג' הבחי' דחקיקה (מים חיים — כתר) כתיבה (מים — חכמה), ואמירה (כלי — אותיות דתושבע"פ. ואולי בענין האמירה נכלל גם הפעולה בחוץ כו' — בעלמא דפרוודא). — המו"ל.
 (79) יומא סח, א. ספרי ופרשי' עה"פ פרשתנו שם, ג. רמב"ם שם רפ"ג. וראה לקו"ת שם נח, ג. ועוד. אוה"ת שם ע' תסג. ועוד.
 (80) תנחומא פרשתנו ו. במדב"ר פי"ט, ד.
 (81) תנחומא שם ג. במדב"ר רפי"ט — הובא בלקו"ת שם נט, ד. אוה"ת שם ס"ע תשעה.
 (82) איוב יד, יד.
 (83) יהושע יד, טו ובפרשי' ב"ר פי"ד, ו.
 (84) פרשי' עה"פ. תנחומא שמות יח. ועוד.
 (85) לך לך טו, טו.
 (86) ראה מדרש משלי כב, טו. רשב"ם חיי שרה כג, טו. זח"א כו, ב.

דלא רמיזי באורייתא⁶⁶, ועד שעל הלוחות היו כתובים (מזה ומזה) כל עניני התורה, גם תושבע"פ, אבל אעפ"כ, כפי שבאים בגלוי בתושבע"פ, הרי זה באופן שיש שינויים כו', שיש צורך ב"ג מדות שהתורה נדרשת בהן⁶⁷, שמהם נולדים ענינים חדשים שלא היו לפני⁶⁸, ובין י"ג המדות גופא יש מדות שבהם לא שייך ענין של מחלוקת, אבל יש גם מדות ששייך בהם מחלוקת כו', כמבואר בכ"מ בתושבע"פ⁶⁸.

ויש לומר בדא"פ, שג' ענינים אלו מרומזים במ"ש זאת חוקת התורה. דהנה, הלשון זאת, ששייך על דבר שמורים עליו באצבע⁶⁹, קאי על התורה כפי שנסעה וירדה כו' (כלשון התניא⁷⁰) לא רק באותיות גשמיות בדיו על הספר, אלא גם בעניני טענות שבעלמא דפרודא, שכשיטעון ראובן כך וכך ושמעון כך וכך יהי' הפסק ביניהם כך וכך⁷¹, ועד לטענות של שקר⁷², שזהו ענינה של תורה שבע"פ. וחוקת (זאת חוקת), קאי על התורה כפי שהיא בבחי' אותיות החקיקה. ותורה (זאת חוקת התורה), הנה הלשון תורה סתם שנאמר בחומש קאי על תושב"כ. ובג' ענינים אלו העיקר הוא (כפי שאין ענין יוצא מידי פשוטו) הענין דחוקת, ובזה היא עבודתו של איש ישראל, להעלות את כל הדרגות שבתורה לדרגת התורה כפי שהיא באופן של חקיקה, ולאח"ז יומשך משם גם לדרגת התורה כפי שבאה בתושב"כ, ועד כפי שבאה בתושבע"פ בעלמא דפרודא.

והנה (ו) העבודה שעל ידה פועל איש ישראל ענין זה, מודגשת ומתגלה במיוחד בענין דפרה אדומה. והענין בזה, כמבואר בדרושים⁷³ שבמצוה זו יש ב' ענינים, ענין האפר, ונתינת האפר על המים חיים. וענין זה פועל פעולתו ע"י ההזאה (זריקה), שהעיקר בזה הו"ע המים חיים, שהרי הדין הוא שהאפר צ"ל רק ניכר כו'⁷⁴, אבל ההזאה היא הזאת מים חיים. והנה, ענין האפר הוא — לא באופן שישנו מן המוכן, אלא נעשה ע"י העבודה דושרף את הפרה⁷⁵, שעיי"ז נעשה מהפרה אדומה, יחד עם עץ ארז ואזוב ושני תולעת — ענין של אפר. ומבואר בדרושים⁷⁶, שזהו ענין הרצוא. ואח"כ ישנו הענין דונתן עליו מים חיים אל כלי⁷²,

(66) ראה תענית ט, א.

(67) תו"כ בתחלתו.

(71) פ"ה (ט, ב).

(72) ראה קונטרס עץ החיים פ"א (ע' 38).

(68) ראה שבת צו, סע"ב ואילך. ירושלמי

סה"מ תרצ"ב ע' קמח. תש"ד ע' 108.

(73) לקו"ת פרשתנו נו, ג ואילך.

(74) ראה רמב"ם הל' פרה אדומה רפ"ט.

(75) פרשתנו שם, ה.

(76) לקו"ת שם נו, ב.

(69) ראה שמו"ר ספכ"ג. פרש"י ד"ה

מראה באצבעו — תענית בסופה.

(70) פ"ד (ח, ב).

(71) פ"ד (ח, ב).

שם שינויים כו'. ואח"כ נמשך באותיות הכתיבה, שזהו בעולם האצילות, שענינו בחי' החכמה, דאבא עילאה מקנא באצילות²⁷, אבל יש באצילות כל עשר הספירות, והיינו, שאע"פ שעולם האצילות הוא עולם האחדות²⁸, מ"מ, יש בו עשר ספירות, עשר ספרים²⁹, והרי ספר הו"ע הכתב. ואח"כ נמשך למטה מזה — בעולמות שלמטה מאצילות, ע"י מלכות דאצילות, אבל כפי שרגלי' יורדות³⁰, ונעשית עתיק לבריאה³¹, ומזה נמשכים אח"כ כל העולמות ביי"ע (עד לעוה"ז התחתון שאין תחתון למטה הימנו), עלמא דפרודא³² [דאף שמלכותך מלכות כל עולמים³³, מ"מ, ה"ה נקראים עלמא דפרודא], ששם האותיות הם לאחרי שנפרדים מהקלף — אותיות דאמירה, הוא אמר ויהי³⁴, עשרה מאמרות שבהם נברא העולם³⁵, החל מבראשית [ב' ראשית³⁶, חכמה עילאה (כמבואר בלקו"ת³⁷ שהיא תורה שבכתב) ו(ממנה נמשך ל) חכמה תתאה³⁸ — מלכות] ברא אלקים את השמים ואת הארץ³⁹, כמבואר בזהר⁴⁰ שקאי על העשר ספירות, ועד לפשוטו של מקרא (שאינן מקרא יוצא מידי פשוטו⁴¹) שקאי על השמים והארץ הגשמיים בעוה"ז התחתון שאין תחתון למטה הימנו.

והנה (ד) כיון שמבשרי אחזה אלוקה⁴², הנה התחלת הביאור בזה בחסידות⁴³ הוא מנפש האדם, שיש בה דוגמת הענין דאותיות הכתיבה ואותיות החקיקה. דהנה, יש אותיות שמתגלים באדם ע"י דיבורו, שהם בודאי דבר נוסף על האדם המדבר, להיותם מבחי' הבל הלב שנמשך מהאוויר שבעולם (ככל הפרטים שבדבר). ואפילו אותיות המחשבה, הרי הם חידוש ושינוי באדם, ולאח"ז נפסקים מיד, כלבוש תחליפם ויחלופו⁴⁴. ולכן נכלל כל זה באותיות הכתיבה, שמציאותם

(35) אבות פ"ה מ"א.

(36) תקו"ז תיקון א' ותיקון ה' בתחלתם. ועוד.

(37) חוקת שם נו, סע"ב.

(38) תו"ר ר"פ בראשית.

(39) בראשית א, א.

(40) ח"א רנו, ב. וראה אוה"ת בראשית

תפז, סע"ב ואילך. סה"מ תרנ"א ע' פט ואילך.

(41) שבת סג, א.

(42) איוב יט, כו.

(43) ראה לקו"ת בחוקותי מה, ד ואילך.

(44) תהלים קב, כז. וראה תו"א יתרו עא,

סע"א.

(27) ראה מקדש מלך לזח"ב רכ, ב. תו"א

משפטים עה, א. סה"מ תרצ"ו ע' 119. וש"נ.

(28) ראה זח"ג (רע"מ) פג, א.

(29) ראה אוה"ת חנוכה שלד, א. קרח ע'

תרסב.

(30) משלי ה, ה. וראה אוה"ת נ"ך ח"א

עה"פ (ע' תקסד ואילך).

(31) ראה עץ חיים שער ו (שער העקודים)

פ"ב.

(32) ראה שם שער מג (שער ציור עולמות)

בהקדמה להדרוש. ובכ"מ.

(33) שם קמה, יג. וראה תניא ספנ"ב

בהגהה (עד, א).

(34) תהלים לג, ט.

נעשית ע"י חיבור הדיו עם הקלף הלבן, והיינו, שאע"פ שכדי שתהי' מציאות האותיות יש צורך בהקלף, הרי כשישנו הקלף הלבן כפי שהוא בלבנוניתו, אין עדיין ענין האותיות, ומה שנעשים בו אותיות, הרי זה ע"י דבר זר ונפרד, שזהו ענין הדיו. וכל זה אפילו בנוגע לאותיות המחשבה כפי שהם בשכל בהיותו במעמד ומצב שלא נרגשים האותיות, כי אם השכל בלבד, שהרי גם בדרגא זו בהכרח לומר שישנם אותיות, כיון שלא שייך ענין של גילוי — כולל גם גילוי השכל ממקור השכל — ללא אותיות, אלא שענין האותיות מתעצם ונעשה מציאות אחת עם השכל⁴⁵. ועוד וגם זה עיקר, שהאותיות שבמחשבה (גם אלו שמתאחדים עם השכל) הם בבחי' עמידה, היינו, שישנם רק האותיות עצמן, ולא יבוא מזה ענין נוסף⁴⁶, ולכן אי אפשר לומר שהם בחי' אותיות החקיקה, כיון שענין החקיקה הוא באופן של הליכה⁴⁷, כמ"ש⁴⁸ בחוקתי תלכו. ולכן, אותיות החקיקה באדם לאמיתתם (שזהו משל ודוגמא לדרגא שלמעלה מכל סדר השתלשלות, ועד"ז בתורה, כפי שהיא בשרשה ומקורה) הם האותיות שבעצם הנפש, כמבואר בארוכה באגה"ק⁴⁹ שאי אפשר לומר שלידת האותיות היא רק ע"י נענוע חמש מוצאות הפה, אלא אדרבה, מקורם הוא למעלה מהשכל, ולמעלה מקדמות השכל — מעצם הנפש, שהיא מלאה אותיות⁵⁰, ואותיות אלו הם בדוגמת המשל דאותיות החקיקה, שאינם דבר נפרד, אלא זוהי עצם מציאות האבן טוב. ומהאותיות כפי שהם בעצם הנפש, נמשכים ונולדים אח"כ אותיות שלמטה מדרגתם, עד לאותיות כפי שהם בהעלם בשכל, שנמשכים אח"כ באותיות המחשבה, ועד לאותיות הדיבור, ועד לאותיות שהם למטה יותר — שזהו הגילוי שנעשה ע"י הדיבור, ועד שישנו גם כפי שהדיבור פועל בעולם שמחוץ הימנו⁵¹.

וזהו כללות ענין ג' הדרגות כפי שהם באדם, שדוגמתם (מבשרי אחזה אלקה) הם ג' הענינים האמורים לעיל (ס"ג) בעולמות ובספירות, החל מעולמות הא"ס וספירת הכתר, ואח"כ עולם האצילות, ואח"כ עולמות ב"ע, עלמא דפרודא, ששם הנה אפילו בנוגע לבריאת האדם, שנקרא כן ע"ש אדמה לעליון⁵², נאמר⁵³ נעשה אדם, לשון רבים, באופן שיש נתינת מקום שהרוצה לטעות יטעה⁵⁴ (כדי שיוכל להיות ענין הבחירה, ובחרת בחיים⁵⁵, בעבודת עצמו), וצריך להעלותו לעולם האצילות, עולם האחדות, ועד למעלה יותר, לעולמות הא"ס, שהרי בעולם האצילות, אף שנקרא עולם האחדות, הרי שייך גם מציאות של תשע ואחד עשר, שלכן צריך לשלול ולומר עשר ולא תשע עשר ולא אחד עשר⁵⁶, משא"כ בעולמות הא"ס, שאין צורך לשלול לא תשע ולא אחד עשר, כיון שזוהי בחי' שלמעלה מענין האחדות (שזוהי דרגת עולם האצילות, עולם האחדות) — בחי' יחיד.

(ה) **ועד"ז** ישנם ג' ענינים אלו גם בתורה. והענין בזה, דהנה, אותיות החקיקה שבתורה היינו כפי שהתורה היא על הלוחות, לוחות האבנים⁵⁷, באופן דחרות על הלוחות⁵⁸, שבהם עשרת הדברות, שכוללים את כל עניני התורה, כדרשת חז"ל (בירושלמי⁵⁹ ובכ"מ⁶⁰) על הפסוק⁶¹ מזה ומזה הם כתובים, שבזה נכלל גם כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש⁶². ומזה נמשך אח"כ בספר תורה, החל מהס"ת שנמצא בקדש הקדשים, בארון או מצד הארון⁶³, ולאח"ז בספר תורה שבעזרה⁶⁴ שגם היא קשורה עם הס"ת שבקדה"ק, שכל זה הו"ע תורה שבכתב (אותיות הכתיבה)⁶⁵. ומזה נמשך אח"כ בתורה שבע"פ, שכל עניני נמשכים אמנם מתושב"כ, כהלשון הידוע מנא הני מילי דאמר קרא, ועד דליכא מידי

(52) ספר עשרה מאמרות מאמר אם כל חי
 ח"ב פל"ג. של"ה ג, א. כ, ב. רסח, ב. שא, ב.
 (53) בראשית א, כו.
 (54) ב"ר פ"ח, ח.
 (55) נצבים ל, יט.
 (56) ספר יצירה פ"א מ"ד.
 (57) עקב ט, י.
 (58) תשא לב, טז.
 (59) שקלים פ"א סוף ה"ו.
 (60) ראה פרש"י משפטים כד, יב.
 (61) תשא לב, טו.
 (62) ראה מגילה יט, ב. שמו"ר רפמ"ז.
 ירושלמי פאה פ"ב ה"ד. לקו"ש ח"ט ע' 252. ושי"נ. וראה ד"ה משה קבל שנה זו (לעיל ע' 100).
 (63) ראה ב"ב יד, א. פרש"י וילך לא, כו.
 (64) ראה ב"ב יד, ב ובפירוש רש"י ורבינו גרשום.
 (65) ראה לקו"ת בחוקתי מו, ג, ש"תורה היא מבחי' יסוד אבא .. רק שנתלכשה בבינה ששם הוא בחי' אותיות .. וגם אותיות אלו שהן הכלים, הרי איהו וגרמוהי חד בהון כו'. אמנם הלוחות שרשם בבחי' כתר עליון כו"י.

(45) ראה לקו"ת שם, ש"אותיות הכלולים בשכל, יתכן עליהן שהן עצם א' עם השכל וכמו חקיקה, אבל לא יתכן לומר עליהם שהם עצם א' עם הנפש שהיא למעלה אפילו מכח השכל כו".
 (46) ראה לקו"ת שם, "דמהשכל הגלוי לא יהי' כלל נביעות חדשות".
 (47) ראה לקו"ת שם, "דבבחי' אותיות החקיקה שבנפש שייך הליכה ותוספת נביעה חדשה".
 (48) בחוקתי כו, ג. וראה לקו"ת ר"פ בחוקתי.
 (49) ס"ה.
 (50) לקו"ת שם מה, ד. שה"ש ד, ב. סה"מ תרצ"ו ע' 110. ושי"נ.
 (51) ראה לקו"ת בחוקתי מו, סע"א, האותיות החקיקה הו"ע תהורה היא, ואותיות הכתיבה הם מצד ההשתלשלות למטה בבחי' בראתה יצרתה נפחתה. ולכאורה זהו ענין האותיות שבעצם הנפש — חקיקה, ואותיות המחשבה והדיבור — כתיבה. ואולי י"ל, שפעולת הנשמה בעולם (היינו שמלבד היותה למטה, ה"ה גם פועלת בעולם מחוץ הימנו) הו"ע האמירה (הנו"ל?).